Samenvatting debat Ziek van School

Op vrijdag 1 oktober 2021 organiseerde de Werkgroep Onderwijs samen met de Broedplaats Jongeren van Stichting Hoogbegaafd! het live-event 'Samen Debatteren - Ziek van School'. Het vond plaats in de raadszaal van de gemeenteraad van Amersfoort.

In deze samenvatting bieden we jullie een overzicht van de hoogtepunten van het debat. Er is ook een compilatie van de beelden gemaakt, die vind je hier. Wil je liever het volledige debat terugkijken? Klik dan op deze link.

De (uitzonderlijk) hoogbegaafde kinderen en jongeren hebben verteld welke impact de niet-passendheid van het onderwijs op hun welzijn heeft, zowel mentaal als fysiek. En welke, vaak levensbepalende, ernstige gevolgen dit heeft op hun leven, toekomst en gezinsleven.

“Waarom moet je eerst kapot gemaakt worden voordat er hulp komt? En eigenlijk is dan die hulp ook niet eens passend.”
(Jongere Esmee)

'Er wordt vooral over ons en niet met ons gepraat', aldus de kinderen en jongeren. Benoemd worden weinig luisteren, veel interpreteren, aannemen en niet doorvragen, waardoor de werkelijke oorzaak van de problemen niet naar boven komt. Hiermee wordt ook voorbijgegaan aan de grote behoefte aan autonomie van deze kinderen en jongeren. Een traject voor een kind dat ziek is van school begint met luisteren. Er dient ook professionele hulp te zijn met kennis van zaken. Op die manier kun je op zoek gaan naar de werkelijke oorzaken.

“Kinderen zijn mensen… We accepteren wel dat iemand op het werk uitvalt, maar we accepteren het niet dat dat op school ook kan gebeuren."
(ECHA-specialist Henriëtte Dekker)

Binnen het huidige systeem is sprake van symptoombestrijding. De individuele behoeften van kinderen moeten in beeld komen. Maatwerk is noodzakelijk. Het betrekken van de ouders in het proces is erg belangrijk, omdat zij de deskundigen zijn op het gebied van hun kind. De ouders moeten serieus genomen worden. Veel ouders zijn bang om zich uit te spreken over hun vermoedens, vooral in het geval van kinderen en jongeren die onderpresteren.

“Om iedereen gelijke kansen te geven, zullen we ongelijk behandeld moeten worden."
(Jongere Nickey)

Docenten hebben moeite met het (h)erkennen van de kenmerken van hoogbegaafdheid. Op elke school zou minstens één persoon moeten zijn die gespecialiseerd is in hoogbegaafdheid., een (vertrouwens)persoon waar de kinderen en jongeren zich gehoord en veilig voelen. De samenwerking tussen onderwijs en zorg is hierbij van groot belang. Om dit te kunnen bereiken moeten de schotten tussen zorg en onderwijs weg. Ook zal de kennis en expertise op het gebied van hoogbegaafdheid binnen de (jeugd)zorg moeten toenemen. Binnen de jeugdzorg is nu onvoldoende expertise om hoogbegaafde kinderen en jongeren goede zorg te bieden, met misdiagnoses en verkeerde behandelingen als gevolg.

"Een kind wordt afgewezen op scholen zonder gezien te worden, maar puur omdat er termen in het dossier staan als autisme, problematisch gedrag, ADHD."
(Ervaringsdeskundige ouder Marije van Eijk)

Iedereen wil leren. De intrinsieke motivatie is hierbij heel belangrijk. Om die motivatie te vinden zijn de drie basisbehoeften autonomie, relatie en competentie leidend. De integratie van meer kennis en expertise binnen de scholen, als onderdeel van het team, zal zorgen voor meer aandacht voor en herkenning van de leerbehoeften en -motivatie van hoogbegaafden. Voorkomen is beter dan genezen. Ook pabo's moeten zich afvragen wat er in het werkveld gevraagd wordt en daarop inspringen.

"Docenten zouden bij iedere individuele leerling dé ingang of klik moeten zien te vinden en school moet daarin investeren."
(Jongere Ruben)

We zeggen tegen kinderen dat ze naar school gaan om te leren, maar dat is niet waar: ze gaan naar school om te presteren. Bij presteren maak je geen fouten, terwijl dat essentieel is bij het leren. Ontwikkeling is breder dan alleen onderwijs. Onderwijs dient flexibel te zijn, omdat individuele behoeften dynamisch zijn.

"We laten nu heel veel talent verloren gaan."
(Jongere Rosaline)

Tweede Kamerlid Mariëlle Paul (VVD) heeft politiek Den Haag vertegenwoordigd en met een open en positieve houding geluisterd. We vertrouwen op haar politieke steun en samenwerking. Er is gesproken over het opstarten van een commissie en als Werkgroep Onderwijs zullen wij ons blijven inzetten voor passend onderwijs.

Wil je ook je verhaal delen of heb je ideeën over passend onderwijs? We horen het graag. De Werkgroep Onderwijs van Stichting Hoogbegaafd! is bereikbaar via werkgroeponderwijs@stichtinghoogbegaafd.nl.